

መብታችንን ስንጠይቅ የሌሎችን

በመርገጥ ነውን?

ወንድይራድ ኃብተየስ 03-13-18

የሕግ የበላይነት የሚረጋገጠው መንግሥትን ጨምሮ ሁሉም ዜጎች ባለሀብቱም ይሁን ጋዜጠኛው ምሁሩም ይሁን ወይም ሌላው የህብረተሰብ ክፍል በሕግ ፊት እኩል ሲሆኑ ብቻ ነው። የሕግ የበላይነት ለሰላም መረጋገጥ የመጀመሪያውና ትልቁ መስፈርት ነው። በየትኛውም አገር መንግስት መንግስት ሊባል የሚችለው በስልጣን ላይም የሚቆየው፣ በህዝቦች ተቀባይነት የሚኖረው ወዘተ የህግ የበላይነትን ማረጋገጥ ሲችል ብቻ ነው። በዕርግጥ ለህግ የበላይነት መረጋገጥ መንግስት የማይተካ ሚና ይኑረው እንጂ ህብረተሰቡ ለጸጥታ ማስጠበቅና ለህግ የበላይነትን ማረጋገጥ ያለው አስተዋጽኦም ከፍተኛ ነው። ህይወት የሚያጠፋና ንብረት የሚያወድም ሃይል የህግ የበላይነትን እንዲረጋገጥ አይፈልግም። ነውጠኛ ሃይል ሰርቶ ከማግኘት ይልቅ የሌሎችን ንብረት ማውደምን ይመርጣል። ይህን ሃይል መንግስትና ህዝብ በመተባበር ሃይ ማለት ካልቻሉ አገራችን ለሁላችንም ሳትሆን ትቀራለች።

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ መንግስት ወይም ገዥው ፓርቲ የህግ የበላይነትን ለማስከበር አቅም ያነሰው እስኪመስል ድረስ ማንም እየተነሳ የሚጨፍርበት ሁኔታ በአገራችን እንዲፈጠር በር ከፍቷል። ዜጎች ያለምንም ሃሊዎቻቸው ይገደላሉ፣ ይዘረፋሉ፣ ይፈናቀላሉ፣ ከሁሉም በላይ የሚያስገርመው ደግሞ ይህን የሚፈጽሙ አካላትን የሚጠየቅ አካል አለመኖሩ ነው። ወንጀል ፈጻሚው አካል ይህን መፈጸሙን እንደሙብቱ አድርጎ ሲፎከር መመልከታችን እንዲሁም ይህ ሁሉ በደል የተፈጸመባቸው አካሎች ደግሞ መብታቸውን ለማስከበር አለመጣራቸውን ስመለከት ልቤ እጅጉን ተነክቷል። ጥቃት የደረሰባቸው አካሎች ወደ ህግ ቢሄዱም መፍትሄ እንደማያገኙ አምነው ተቀብለውታል። ይህ ነው የሚያሳዝነው። ይህ ነው የሚያሳፍረውም። ይህን ሁሉ የሚፈጸመውና የሚያስፈጽመው አካልም ወንጀል መፈጸሙን እንኳን የሚያውቀው አይመስልም።

ያለፈው አልፏል መንግስት አሁን ላይ አገራችን ያለችበትን ነበራዊ ሁኔታ ታሳቢ ያድርግ፤ ከዚህ በላይ መልፈስፈስ ቢበቃው ይመረጣል፤ ይህን አይነት አካሄድ ለማንም አየበጅም። የመንግስት ወይም የገዥው ፓርቲ መልፈስፈስ ይመስለኛል ለሁለተኛ ጊዜ የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ውስጥ እንድንገባ የዳረገን። የህግ የበላይነት ለድርድር መቼም መቅረብ የለበትም። አናሳ ናቸው ተበለው የሚታሰቡ አካሎችን መግደልና አካል ማጉደል፣ የመንግስትና የግለሰቦችን ንብረት ማውደምና መዘረፍ፣ የጸጥታ ሃይሎችን ማጥቃት የኢትዮጵያዊያን ባህልም ሆኖ አያውቅም። በቀድሞዎቹ ስርዓቶች ያልታዩ ስርዓት አልበኝነት አሁን ላይ እየተመለከትናቸው ነው። ጽንፈኛው የዳያስፖራ ፖለቲከኞች በመርዘኛ ሚዲያዎቻቸው እንደኢሳት፣ ኦ ኤም ኤንና አንዳንድ ማህበራዊ ሚዲያዎችን በመጠቀም አገራችንን ወደብጥብጥ እንድታመራ ለማድረግ ከፍተኛ ጥረት በማድረግ ላይ ናቸው። እኛም የእነዚህን መርዘኛ ሃይሎች ጥሪ ከፍርሃት ይሁን

ከሌላ መፈጸምን መርጠናል። ይህ አይነት ፍራቻ ለአገራችን ችግሮች መፍትሄ አያመጣም፤ ቢያመጣም አገራችንን ከድጡ ወደ ማጡ እንደሚወስዳት በእርግጠኝነት መናገር ይቻላል። መቼም ቢሆን ለአገራችን ችግሮች ከባህር ማዶ አንዳችም መፍትሄ አይገኝም።

ጽንፈኛ የዳያስፖራ ፖለቲከኞች በተንደላቀቀው የምዕራብ አገራት እየኖሩ፤ ትንንሽ ጉዳዮችን መልካቸውን እንዲቀይሩ ወይም ተጭባጭነት የሌላቸውን የተሳሳቱ የፈጠራ መረጃዎችን በማሰራጨት ህዝቦች ወደብጥብጥና ሁከት እንዲገቡ ምክንያት ሆነዋል። እነዚህ አካሎችን እንደፈለጉት እንዲፈነጩ ያደረግነው እኛው ነን። ገበያ የሚያቆሙልን ወይም የሚያበትኑ፤ ትራንስፖርት፤ የሚፈቅዱልን ወይም የሚከለክሉን እነዚህ ሃይሎች እንዲሆኑ ፈቅድንላቸዋል። ይህን ሁሉ ያመጣው መንግስት የህግ የበላይነትን ማስፈን ባለመቻሉና እኛም ለችግሮቻችን ከአስርት ሺህ ኪሎ ሜትሮች መፍትሄ መፈለጋችን ይመስለኛል። ጽንፈኞች አሜሪካና አውሮፓ ተቀምጠው የኮሱት እሳት የተለበለብነው እኛው ነን። የሞቱት የእኛው ወንድሞችና አህቶች፤ የወደመው ንብረትም የንጹሃን ግለሰቦች እንዲሁም ከእያንዳንዳችን ኪስ በተሰበሰበ የተገነቡ የጋራ መሃበራዊ መገልገያዎቻችን ናቸው። አሁንም እነዚህን የጋራ መገልገያዎችን ለመጠገን እየወጣ ያለው ገንዘብ ከእያንዳንዳችን ኪስ የተሰበሰበ የእኛው ሃብት እንደሆነ የተገነዘብነው አይመስልም።

ጽንፈኛ ቡድኖች የመልካም አስተዳደር ችግሮችን እንደሸፋን በመጠቀም የወጣቶችን ስሜት በመኮርኮር አመጸና ረብሻ በማስነሳት በርካታ ህይወትና ንብረት እንዲወድም ምክንያት ሆነዋል። ይህን በማድረጋቸውም እንደዝና ሲፎክሩ አድምጠናል፤ አንብበናልም። እንደዚያ ያለ ቅጥ ያጣ አካሄድ በአገራችን እንዳይደገም ይብቃችሁ ልንላቸው ይገባል። መንግስትና ህዝብ የህግ የበላይነት እንዲከበርና አገራችንም ወደቀድሞ መረጋጋቷ በአጭር ጊዜ ተመልሳ የአስቸኳይ ጊዜ አዋጁ መነሳት ይኖርበታል። የአስቸኳይ ጊዜ አዋጅ ዋናው ጠቀሜታው ለችግሮች ጊዜያዊ መፍትሄ ማምጣት እንጂ ዘላቂ ሰላም አያረጋግጥም። በጥልቅ ተሃድሶ ወቅት የተለዩ የመልካም አስተዳደር ችግሮች የተባሉ ጥያቄዎች ምላሽ እንዲያገኙ ገዥው ፓርቲ ቁርጠኛ አቋሙን በማሳየት ላይ ነው። ይሁንና ሁሉም ጥያቄዎች በአጭር ጊዜ ምላሽ የሚያገኙ እንዳልሆኑ ግን መታወቅ መቻል አለበት።

የህግ የበላይነት ካልተረጋገጠ ዴሞክራሲያዊ መብቶች ይቅሩና ሰብዓዊ መብቶች በጠራራ ጸሃይ ይጣሳሉ። ይህን በአገራችን በተግባር ተመልክተናል፤ ሰዎች በዘራቸው ብቻ ከመኖሪያ ቤታቸው እየተጎተቱ ተገድለዋል፤ ተደብድበዋል፤ ከቀያቸው ተፈናቅለዋል፤ ንብረታቸውን ተዘርፈዋል። አገሩ የእኛ ብቻ ነው ብለው ያሰቡ ወይም የተነገራቸው አካሎች በዘር ወይም በቋንቋ ተለይተውናል ያሏቸውን አካሎች እንደፈለጉ ሲያጠቁ ሲዘርፉና ሲያዘርፉ ተመልክተናል። መንግስት የህግ የበላይነት ማስጠበቅ ተስኖት የአገር አንድነትና ህልውና አደጋ ላይ ሲወድቅ፤ የአገራችን ዋስትና የሆነው ህገመንግስትም ሲጣስ እየተመለከተ በዝምታ ማለፍን መርጧል። ህገመንግስት መጣስ ሲጀምር ቀጣዩ ምን እንደሚሆን መገመት የሚከብድ አይሆንም። ጽንፈኛው አካል አገራችንን ለማመስ የተለያዩ ዘዴዎችን ሲጠቀም ቆይቷል። ህዝብንና መንግስትን ለመነጣጠል፤ የመከላከያ ሰራዊቱንና ህዝብን ለመነጣጠል፤ በቅርቡ ደግሞ በተወካዮች ምክር ቤት የአስቸኳይ ጊዜ አዋጁን ለማጽደቅ ያደረጉትን የምክር ቤት ክርክር ለመከፋፈያነት ለመመጠቀም ጥረት ሲያደርግ ተመልክተናል። በአንቀጽ 54 ላይ የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት አባላት ተገዥነታቸው ለሕገ መንግሥቱ፤ ለሕዝብና ለህሊናቸው ብቻ በመሆኑ ላመኑበት ነገር ድምጻቸውን ሰጥተዋል። በስሜታዊነት የሚቀሰቀስ አመጸና ነውጥ መነሻውም መድረሻውም አይታወቅም። በሊቢያና በሶሪያ ያመጣውን ቀውስ መለስ ብለን መመልከቱ ጠቃሚ ይሆናል። ወጣቶች ከባህር ማዶ

የሚመጣ መፍትሄ እንደሌለ ሊገነዘቡ ይገባል። እኛ ወጣቶች የጽንፈኛውን አካል መሰሪ አካሄድ ቀድመን ልንነቃባቸው ይገባል። እውነት እነዚህ ሃይሎች ለወጣቱ ስራ ፈጣሪዎች፣ የህዝቦችን አብሮነት የሚያጠናክሩ ናቸውን? የአገራችን ስኬቶች ለእነዚህ አካላት መልካም ሁኔታ ይፈጥሩላቸዋል?

በአገራችን የተጀመረውን ልማት ቀጣይነትና ፍተሃዊ ተጠቃሚነትን ለማረጋገጥ የአገራችን ሰላም ማስጠበቅ የሁላችንም የመጀመሪያው ስራ መሆን መቻል አለበት። ይህ ካልሆነ ግን “ዉሃ ቅዳ ዉሃ መልስ ” እንደሚባለው ነው። ያለንን እያጠፋን ለውጥ መጠበቅ የሚታሰብ ነገር አይደለም። በአገራችን ማንኛውንም ነገር በመነጋገር መፍታት የሚቻልበት ሁኔታ ተመቻችቶ ሳለ ሃሳብን በሃይል ለማራመድ መሞከር ህገመንግስታዊ አካሄድ አይደለም። ወጥቶ ለመግባትም ሆነ ሰርቶ ለመበልጸግ ሰላም ዋነኛ ምሰሶ በመሆኑ ህብረተሰቡ የአካባቢውን ሰላም ማስጠበቅ ነውጠኞችን ለህግ አሳልፎ የመስጠት ሃላፊነት ይኖርበታል። ሰርተን መብላት፣ ወጥተን መግባት የምንችለው የህግ የበላይነት ሲረጋገጥ በመሆኑ ለሰላማችን እንቅፋት የሆነን ማንኛቸውንም ነገሮች ልንታገላቸው አይገባም።

ከእንግዲህ በአገራችን ስልጣን የሚመነጨው ከምርጫ ኮሮጅ ብቻ እንደሆነ ህገመንግስታችን ደንግጓል። መንግስት በህዝብ ይሁንታ የተቋቋመ ሆኖ ሳለ በአመጸና በሁካታ ለማፍረስ መሞከር ተጠያቂነትን ያስከትላል። መንግስት ይሄዳል፣ በተመሳሳይ መንግስት ይመጣል፣ ነገር ግን አገርና ህዝብ ሁሉም ይኖራሉ። ለስልጣን ተብሎ አገርን የሚያፈርስ ህዝብን እርስ በርስ እንዲበላላ የሚያደርግ አካሄድ መከተል እጅግ አሳፋሪ ነው። የህግ የበላይነት ማስጠበቅ በዋነኝነት የመንግስት ስራ ይሁን እንጂ ለመንግስት ብቻ የምንተወው ጉዳይ አይደለም። መንግስትና ህዝብ ተቀራርበው መስራት በመቻላቸው በአገራችን ሰላምና ልማት ዘላቂ ሆነዋል። ዴሞክራሲ ማለት የህግ የበላይነት ማለት ነው። ከእያንዳንዱ መብቶች ጎን ለጎን ግዴታዎችንም መታሰብ ይኖርበታል። መቼም ቢሆን በሁከትና በአመጽ የተሳተፈ መጠየቁ አይቀርም። ማንም ለሰራው ጥፋት ተጠያቂነትን ማስፈን ካልተቻለ የህግ የበላይነት ከጥያቄ ላይ የሚወድቅ ይሆናል።